

Vraag nr. 11
van 19 november 2004
van de heer JAN PEUMANS

Limburgs Universitair Centrum – Overheidsfinanciering

Zoals de minister weet, ging de Katholieke Hogeschool Limburg (KHLim) onlangs een associatie aan met de Katholieke Universiteit Leuven (KU Leuven).

Onlangs werd door de voorzitter van de Katholieke Hogeschool Limburg aangekondigd dat er in Genk een wetenschapspark zal worden opgericht.

Daarnaast beschikken het Limburgs Universitair Centrum (LUC) en de KU Leuven over tal van samenwerkingsverbanden op het vlak van onderzoek.

1. Welke samenwerkingsverbanden bestaan er tussen het LUC en de KU Leuven sinds 1995 ?
2. Welke overheidsfinanciering ontvangt het LUC jaarlijks sinds 1995 op het vlak van onderzoek ?
3. Welke extra inspanningen heeft de overheid gedaan om de verhouding tussen overheidsfinanciering en zogenaamde contractportefeuille in balans te brengen, zoals bij de KU Leuven en de universiteit van Gent, waar deze respectievelijk 56 en 55 procent bedraagt, in vergelijking met de 73 procent van Limburg ?
4. Welke bijdragen zullen worden geleverd door de overheid voor het opstarten van het bovenvermelde wetenschapspark op het vlak van ontsluiting, aanleg, enzovoort ?

Dezelfde vraag wat de financiering betreft.

5. Wat betekent een dergelijke aanpak voor de verhoudingen vermeld in vraag 3 ? Zullen deze hierdoor niet nog verder scheefgetrokken worden wat het LUC betreft ?

N.B. Deze vraag werd gesteld aan de ministers Moerman (vraag nr. 11) en Vandenbroucke (nr. 30).

Antwoord

1. Netwerking is in het LUC-onderzoeksbeleid een kernelement. Om in bepaalde expertisedomeinen internationaal te kunnen excelleren,

is dit, rekening houdende met het kleinschalig karakter van de universiteit, trouwens noodzakelijk. In dit beleidskader is het tot stand brengen van samenwerking met andere universiteiten en onderzoeksinstellingen voor het LUC steeds evident geweest. De grensoverschrijdende institutionele samenwerking met de Universiteit Maastricht, via de Transnationale Universiteit Limburg, is daarvan ongetwijfeld het meest sprekende voorbeeld.

Maar ook met de Vlaamse universiteiten wordt samengewerkt. Meestal gebeurt dit binnen federale of regionale impulsprogramma's voor onderzoek, of via de door het IWT en FWO beschikbaar gestelde onderzoeksfinanciering. Samenwerking gebeurt ook via het Europese onderzoeks kader (Kaderprogramma voor O&O). De samenwerking met de KU Leuven realiseert zich bijgevolg via onderzoeksgroepen en/of instituten, zowel in het kader van grootschalige onderzoeksprogramma's als via meer kortlopend onderzoek. (*IWT: Instituut voor de Aanmoediging van Innovatie door Wetenschap en Technologie in Vlaanderen; FWO: Fonds voor Wetenschappelijk Onderzoek; O&O: onderzoek en ontwikkeling – red.*)

Hieronder volgt een overzicht.

a) Samenwerking in Europese onderzoeksprogramma's

Het Limburgs Universitair Centrum participeerde in het Europese Kaderprogramma (4de, 5de en 6de) in totaal in 40 internationale onderzoeksprojecten. In drie van deze projecten was er een samenwerkingsverband met de KU Leuven:

- Project POST-DOC (4de KP - deelprogramma Telematica): project onder coördinatie van de Universiteit Maastricht met participatie van een tiental instellingen waaronder zowel het LUC (Expertisecentrum Digitale Media) als de KU Leuven. Project voor de ontwikkeling en validatie van een webgebaseerde leeromgeving voor huisartsen. Totale financiering 1,5 miljoen euro.
- Project FLEX - Flexible learning environment experiment (4de KP deelprogramma

Educational Multimedia): project onder coördinatie van de "European Federation for the education of children of occupational travellers VZW", met participatie van 5 instellingen waaronder zowel LUC (Expertisecentrum Digitale Media) als KU Leuven. Project voor de ontwikkeling van leerblokken via multimedia voor opleiding van kinderen van permanent reizende families. Totale financiering 1,6 miljoen euro.

- Project PulmInfect - Differential diagnosis of infectious lung diseases (5de KP - deelprogramma Quality of Life - CRAFT-1999-70693): project onder coördinatie van een Nederlands bedrijf, met participatie van LUC (Biomed) en van KU Leuven (dept. Microbiologie en Immunologie). Totale financiering 0,9 miljoen euro.

b) Samenwerking in federale onderzoeksprogramma's: Attractiepolen (IUAP's)

In de periode 1992-1996 liep de derde fase van het IUAP-programma. Het LUC participeerde daarin aan volgende projecten met de KU Leuven.

- IUAP-P3-041 – "Materiaalwetenschappen" – programma onder de leiding van prof. J. Roos, KU Leuven, met participatie van het Instituut voor Materiaalonderzoek van het LUC (prof. dr. Lambert Stals, divisie Materiaalfysica). Andere deelnemende partners waren U Gent, VUB en UCL.
- IUAP-P3-042 – "Menselijke genetica" – programma onder de leiding van prof. Herman Van Den Berghe, KU Leuven. Het LUC participeerde met het Biomedisch Onderzoeksinstituut (prof. dr. Jef Raus). Andere deelnemende partners waren UCL, ULB en ULg.

In het vierde IUAP-programma (periode 1997-2001) waren er met de KU Leuven volgende gezamenlijke participaties.

- IUAP-P4-033 – "Materials and materials processes" - programma gecoördineerd door de KU Leuven (prof. dr. E. Aernoudt), met participatie van het Instituut voor Materiaalonderzoek van het LUC (prof. dr. Lambert Stals, divisie Materiaalfysica). Andere partners: U Gent, UCL en VUB.
- IUAP-P4-011 – "Supramolecular chemistry and supramolecular catalysis" – programma gecoördineerd door de KU Leuven (prof. dr. F. De Schryver), met deelname van het Instituut voor Materiaalonderzoek (prof. dr. Jan Gelan, divisie Scheikunde). Andere partners: ULg, UMh, VUB, ULB, UCL en U Gent.

De vijfde fase van het IUAP-programma loopt nog op dit ogenblik (periode 2002-2006). Het LUC participeert daarin aan drie netwerken. Twee van deze netwerken worden gecoördineerd door een onderzoeksgroep uit de KU Leuven, maar ook in het derde netwerk zijn zowel LUC als KU Leuven partners.

LUC-deelname	Netwerk-coördinator	Andere deelnemers	Titel project	Nr.
IMO-Materiaalfysica, Prof. L. De Schepper	Y. Bruynseraede, KU Leuven	P. Lambin, FUNDP J.P. Issi, UCL G. Van Tendeloo, UA L. Van Vaeck, UA C. Dauwe, UG	Quantum size effects in nanostructured materials	P5-1-1
IMO-Organische Scheikunde, Prof. J. Gelan	F. De Schryver, KUL	P. Jacobs, KU Leuven R. Jérôme, ULg E. Schacht, UG A. Persoons, KU Leuven G. Baron, VUB R. Lazzaroni, UMH P. Grange, UCL A. Jonas, UCL R. De Gryse, UG J.M. André, FUNDP	Supramolecular chemistry and supramolecular catalysis	P5-1-3
Censtat, Prof. N. Veraverbeke	L. Simar, UCL	P. De Boeck, KU Leuven M. Hallin, ULB	Statistical techniques and modelling for complex substantive questions with complex data	P5-10-31

(U Gent: Universiteit Gent; VUB: Vrije Universiteit Brussel; UCL: Université Catholique de Louvain; ULg: Université de Liège; Université de Mons-Hainaut; ULB: Université Libre de Bruxelles; IMO: Instituut voor Materiaalonderzoek; FUNDP: Facultés Universitaires Notre-Dame de la Paix; UA: Universiteit Antwerpen; Censtat: Centrum voor Statistiek – red.)

c) Samenwerking in Vlaamse onderzoeksprogramma's

STWW-programma (Strategische Technologieën voor Welvaart en Welzijn): project "SEESCOA" ("Software engineering for embedded systems using a component oriented approach"). De KU Leuven (prof. dr. Yolande Berbers) was coördinator van dit project (periode 1999-2003), waaraan het LUC (Expertisecentrum Digitale Media) deelnam als partner. Andere partners waren VUB en U Gent. Totale projectfinanciering 1,77 miljoen euro. EDM stond in voor het onderzoek betreffende

user interfaces: ondersteuning van de realisatie van gebruiksvriendelijke user interfaces en integratie met de ontwikkelde methodologie.

GBOU-programma (Generisch Basisonderzoek aan de Universiteiten) : tot einde 2005 loopt een grootschalig onderzoeksprogramma, onder coördinatie van het LUC (IMO, divisie Scheikunde), waaraan ook VITO, IMEC en KU Leuven participeren. Titel van het project: "Preparation of nanomodified multimetal oxides: aqueous solution synthesis and processing". Het programma beschikt over een globale financiering van 1,7 miljoen euro en is gesitueerd in één van de strategische onderzoeksdominen van het Instituut voor Materiaalonderzoek van het LUC.

SBO-programma: het SBO-programma is de opvolger van het GBOU-programma. Dit programma van de Vlaamse Regering beoogt strategisch hoogwaardige kennisplatformen te ontwikkelen voor langetermijngericht onderzoek met ruime economische of maatschappelijke toepassingsmogelijkheden in Vlaanderen. Bij de toekenningen 2004 realiseerde het LUC drie projecten als coördinerende universiteit van de twaalf goedgekeurde projecten. Een samenwerking met de KU Leuven is gesitueerd in twee dergelijke projecten.

- Project CVD Diamond ("CVD Diamant: een nieuw multifunctioneel materiaal voor hoge temperatuur elektronica, hoog vermogen/hoog frequentie elektronica en bio-elektronica"): het LUC (Instituut voor Materiaalonderzoek) coördineert dit project waarin de KU Leuven participeert (afdeling Vastestoffysica en Magnetisme, dept. Natuurkunde en Sterrenkunde, fac. Wetenschappen). Andere partners zijn Imomec (IMEC) en de Universiteit Gent. Het project heeft een globale financiering van 2,8 miljoen euro (periode 2004-2008).

Het project richt zich op de ontwikkeling van nieuwe materialen en is gesitueerd in een expertisedomein dat een afstudeerlijn van de TUL-opleiding Biomedische Wetenschappen zal ondersteunen.

- Project CoDaMoS: ("Context-Driven Adaptation of Mobile Services") . Dit pro-

ject wordt gecoördineerd door de KU Leuven, met participatie van het LUC (Expertisecentrum Digitale Media) en ook van de VUB en de U Gent. Het project heeft een globale financiering van 2,5 miljoen euro (2004-2008), waarvan voor elk van de partners ongeveer één vierde bestemd is. Voor het LUC sluit dit grote project aan bij de onderzoeksstrategie van het EDM ter onderbouwing van de nieuwe informaticaopleiding van de TUL.

Bilaterale wetenschappelijke samenwerking: de Vlaamse overheid biedt aan de universiteiten de mogelijkheid om internationale bilaterale onderzoeksprojecten af te sluiten met onderzoeksgroepen uit prioritair gedefinieerde landen. Sedert 1995 zijn een groot aantal van deze projecten uitgevoerd in samenwerking met de KU Leuven.

BIL2000

LUC	KU Leuven	Derde land
Centrum voor Statistiek (Prof. P. Janssen)	Prof. dr. J. Beirlant	Zuid-Afrika
Biomedisch Onderzoeksinstituut (Fysiologie, prof. E. Van Kerkhove)	Prof. dr. Jan Tytgat	China
Biomedisch Onderzoeksinstituut (Fysiologie, prof. E. Van Kerkhove)	Prof. dr. Jan Tytgat	Zuid-Afrika
Biomedisch Onderzoeksinstituut (Fysiologie, prof. dr. P. Steels)	Prof. dr. Willy Van Driessche	Roemenië

BIL1999

LUC	KU Leuven	Derde land
Instituut voor Materiaalonderzoek (Materiaalfysica, prof. dr. L. Stals, prof. dr. L. De Schepper)	Prof. dr. Jean- Pierre Celis	China
Instituut voor Materiaalonderzoek (Materiaalfysica, prof. dr. G. Knuyt)	Prof. dr. Paul Van Houtte	China
Centrum Voor Milieukunde (prof. dr. R. Valcke)	Prof. dr. Bart Nicolai	Zuid-Afrika
Centrum voor Milieukunde (prof. dr. J. Vangronsveld)	Prof. dr. Jan Colpaert	Polen
Instituut voor Materiaalonderzoek (Scheikunde, prof. dr. J. Gelan)	Prof. dr. H. Reynaers	Polen

BIL1998

LUC	KUL	Derde land
Biomedisch Onderzoeksinstituut (Fysiologie, prof. dr. M. Ameloot)	Prof. dr. Liliane Schoofs	Hongarije
Biomedisch Onderzoeksinstituut	Prof. dr. Liliane Schoofs	Zuid-Afrika

(Fysiologie, prof. dr. E.
Van Kerkhove)
Biomedisch
Onderzoeksinstituut
(Fysiologie, prof. dr. P.
Steels)

Prof. dr. Joos
Vandewalle

Zuid-Afrika

BIL1997

LUC	KUL	Derde land
Centrum voor Statistiek (prof. dr. P. Janssen)	Prof. dr. Jan Beirlant	Zuid-Afrika
Biomedisch Onderzoeksinstituut (Fysiologie, prof. dr. E. Van Kerkhove)	Prof. dr. Liliane Schoofs	Québec
Biomedisch Onderzoeksinstituut (Biochemie, prof. dr. L. Vanduffel)	Prof. dr. Ghislain Opdenakker	Hongarije
KMO en Informatiemanagement (prof. J. Schreurs)	Prof. dr. Jan Vanthienen	Polen
Biomedisch Onderzoeksinstituut (Fysiologie, prof. dr. M. Ameloot)	Prof. dr. Noël Boens	Polen

BIL1996

LUC	KUL	Derde land
Biomedisch Onderzoeksinstituut (Fysiologie, prof., dr. E. Van Kerkhove)	Prof. dr. Jan Tytgat, prof. dr. Fons Verdonck	Zuid-Afrika
Biomedisch Onderzoeksinstituut (Fysiologie, M. Ameloot)	Willy Van Driessche	Roemenië
Instituut voor Materiaalonderzoek (Materiaalfysica, prof. dr. L. Stals)	Prof. dr. Jan Thoen	Québec
Instituut voor Materiaalonderzoek (Materiaalfysica, prof. dr. L. Stals)	Prof. dr. Jean- Pierre Celis	China

FWO: het FWO financiert onder meer onderzoeks-
projecten, dikwijls met interuniversitaire partici-
paties. Het LUC is in de betrokken periode actief

in projecten met de KU Leuven, hetzij als coördinator, hetzij als participant, in een tiental projecten.

IWT – programma ITA-II (actieprogramma Informatietechnologie): project "Image Processing" – groot interuniversitair project met de KU Leuven als coördinator, en LUC als participant. Andere deelnemers: VUB, U Gent, UA (toenmalig RUCA) en IMEC. Totale financiering 1,26 miljoen euro.

(VITO: Vlaamse Instelling voor Technologisch Onderzoek; IMEC: Interuniversitair Micro-Elektronicacentrum; Imomec: Instituut voor Materiaalonderzoek in de Micro-Elektronica; TUL: Transnationale Universiteit Limburg - red.)

2. Als **bijlage** werd een tabel toegevoegd met het overzicht van de Vlaamse overheidsmiddelen voor onderzoek in het LUC in de periode 1995-2003 (jaarverslagen LUC). Hierin werden zowel een gedeelte van de werkingsmiddelen, de BOF-middelen (*Bijzonder Onderzoeksfonds – red.*), middelen verworven via FWO-Vlaanderen, als contracten vanuit de Vlaamse overheid opgenomen. De cijfers voor 1995 en 1996 zijn minder goed te vergelijken met de overige jaren omdat de wijze van verslaggeving door de universiteiten vanaf 1997 wijzigde.

In 2003 bedroeg de Vlaamse overheidsfinanciering ten gunste van het LUC in totaal circa 11,2 miljoen euro. In datzelfde jaar had het LUC voor een bedrag van bijna 4 miljoen euro contracten met bedrijven voor onderzoek en wetenschappelijke dienstverlening.

3. In het voorjaar van 2004 werd de beslissing genomen om een Industrieel Onderzoeksfonds (IOF) op te richten aan de Vlaamse universiteiten. Via het IOF ontvangen de universiteiten een structurele financiering die ze op termijn moet toelaten een kader uit te bouwen voor de uitvoering van strategisch basisonderzoek en de samenwerking met bedrijven. De verdeling van de middelen voor het IOF wordt gebaseerd op verschillende parameters waaronder de omvang van het contractonderzoek. Universiteiten met een sterke contractporte-

feuille zullen dus relatief meer middelen ontvangen.

Daarnaast streeft de Vlaamse Regering naar een evenwichtige verdeling van de beschikbare middelen tussen de verschillende types van onderzoek en tussen de structurele en de projectmatige financieringskanalen. Aan de VRWB (*Vlaamse Raad voor Wetenschapsbeleid – red.*) werd gevraagd een grondige analyse en internationale benchmarking te laten uitvoeren van de huidige financieringsevenwichten.

4. Over het aanleggen van een wetenschapspark in Genk ten behoeve van het Limburgs Universitair Centrum bestaan er nog geen concrete gegevens die toelaten een raming op te stellen over de eventuele bijdragen die van overheidswege hieraan kunnen toegekend worden.

Dit antwoord berust dus enkel op de algemene toepassingsmodaliteiten die momenteel gelden voor het toekennen van overheidssteun voor het aanleggen en ontsluiten van wetenschapsparken.

Deze steun wordt geregeld door het besluit van de Vlaamse Regering van 5 september 2003 houdende subsidiëring van bedrijventerreinen, wetenschapsparken en bedrijfsgebouwen.

Het bepaalt dat voor het uitvoeren van dergelijke werken (wegen, riolering, parkeerplaatsen, fietspaden, waterleiding, openbare verlichting, ... – art. 13 en 14) aan een publieke (gemeente, provincie, GOM, intercommunale vereniging, ... – art. 10) of aan een private ontwikkelaar – art. 11 (of aan een onderling samenwerkingsverband – art. 12) een subsidie kan toegekend worden van 85 % (art. 9) op de subsidiabele kosten.

Het LUC kan eventueel ook zelf deze subsidies aanvragen (art. 10, § 2).

Dit percentage is slechts mogelijk voorzover het contingent dat aan de universiteit werd toegekend niet wordt overschreden.

Voor het Limburgs Universitair Centrum (art. 8, § 4) bedraagt dit contingent 23 ha. Hiervan zijn reeds 11 ha ingenomen op het wetenschapspark van Diepenbeek.

Vermits er een associatie werd aangegaan met de Katholieke Universiteit Leuven zou de subsidiëring van een wetenschapspark in Genk ook eventueel ten voordele van deze universiteit kunnen aangevraagd worden.

Dan zijn vanzelfsprekend dezelfde subsidieregels van toepassing, behalve dat de KU Leuven beschikt over een contingent van 100 ha (art. 8 § 3).

Hiervan zijn reeds 33 ha op Termunckveld en 15 ha op Arenberg, beide gelegen in Leuven, gereserveerd.

Het is natuurlijk ook steeds mogelijk een wetenschapspark te subsidiëren buiten de toegekende contingenten.

In dat geval zal de steun slechts 25 % op de subsidiabele kosten bedragen voor een zogenaamde green field en 40 % wanneer het wetenschapspark aangelegd wordt op een terrein dat eerst opgeruimd of gesaneerd werd of voor een terrein dat met Europese cofinanciering aangelegd wordt.

Hierbij wordt ook verwezen naar het antwoord van minister F. Vandenbroucke op de vraag om uitleg van de heer J. Tavernier over hetzelfde thema in de commissie Onderwijs, Vorming, Wetenschap en Innovatie (*Handelingen Commissievergadering nr. 42 van 9 november 2004, blz. 19 e.v. – red.*).

5. De stimulering van de samenwerking tussen de Vlaamse universiteiten en bedrijven is een cruciaal element in het huidige innovatiebeleid. Het gebrek aan doorstroming van academische onderzoeksresultaten naar de bedrijfswereld is immers de zwakste schakel in het Vlaamse innovatiesysteem. De ondersteuning van incubatiecentra en wetenschapsparken is een belangrijk instrument om de interactie tussen de

universiteit en de bedrijfswereld verder te bevorderen en zal de portefeuille aan contractonderzoek verder doen toenemen.

Ik ben niet van oordeel dat hier sprake is van een verdere scheeftrekking, maar integendeel van een versterking van het systeem. Wel zal de Vlaamse overheid erop toezien dat zoals gesteld in het antwoord op vraag 3 de nodige evenwichten (structurele vs. projectmatige middelen) in de financiering van de universiteiten behouden blijven.

Bijlage

LUC : Vlaamse overheidsmiddelen voor onderzoek									
Eerste geldstroom		Tweede geldstroom			Derde geldstroom			Totaal	
Organieke financiering ²		BOF		FWO- Vlaanderen	IWT-speciali- satiebeurzen	Stim. EU- deelname	Vlaamse ministeries	IWT- Vlaanderen	VOI's + VI. Onder. Inst.
1995(*)	5.751.989,12	163.263,96	827.649,00	251.613,79			213.223,58	796.768,68	59.934,43
1996C)	5.484.713,70	277.480,51	519.292,29				276.465,16	314.336,18	292.573,83
1997	5.394.768,36	395.725,10	910.471,27				233.393,02	58.851,83	359.740,98
1998	5.394.744,78	667.090,90	1.141.327,17				197.138,84	44.634,64	832.287,71
1999	5.532.640,14	889.274,84	1.028.991,27	16.186,78			611.286,25	46.769,80	781.143,11
2000	5.544.944,24	1.108.478,65	591.453,92	37.236,85			1.000.209,64	19.766,71	216.564,49
2001	5.701.002,49	1.514.862,52	712.890,26	40.821,54	21.752,13		1.329.471,59	8.842,68	634.502,95
2002	6.197.956,92	1.726.409,79	699.440,76	40.419,04	42.559,59		1.325.029,06	19.510,26	397.843,32
2003	6.140.136,29	1.937.239,24	869.319,31	43.622,89	17.559,22		2.090.172,14	5.342,20	149.367,27
									11.252.758,56

(*) beperkte format qua jaarverslaggeving beschikbaar
2 deel van de organieke financiering voor O&O aangewend

Bron : de jaarverslagen van het LUC